Разработване на работен план и бюджет на проекта. Валоризация.

София, 04.11.2022

Разработване на работен план на проекта

➡ **Плана за действие или работен план, представлява внимателно изготвен документ, показващ как, къде, кога и от кого ще бъдат постигнати резултатите на проекта.**

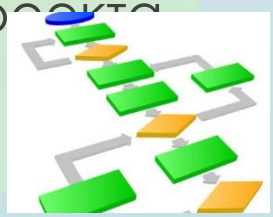
➡**Плана за действие има за цел да ни покаже:**

- дали целите на проекта са постижими
- какви са необходимите ресурси за тяхното постигане
- достатъчно ли е определеното за това време
- какви са рисковете, свързани с постигането на целите
- какви са отговорностите на екипа.

Разработване на работен план на проекта

- **Добре разработеният план за действие ще ни помогне да избегнем:**
  - твърде много дейности да се извършват в един н същ времеви отрязък
  - наличните ресурси да не са достатъчни
  - да има пропуснати дейности
  - да не са съобразени зависимостите и връзките между отделните дейности
  - да липсва връзка между дейностите и резултатите
  - да има закъснения в доставките на ресурси, което да наруши графика за изпълнение
  - да са направени твърде оптимистични, а понякога и нереалистични допускания за резултатите на проекта

Разработване на работен план на проекта

СЪДЪРЖАНИЕ

- резултатите, които ще бъдат получени
- дейностите, които са необходими за получаване на резултатите
- ресурсите и времето, необходимо за извършване на дейностите
- отговорниците за постигането на резултатите
- взаимозависимостите между дейностите
- външни зависимости от доставяне на информация, продукти или услуги
- точките за мониторинг и контрол

Разработване на работен план на проекта

ИЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- Определяне на резултатите
- Идентифициране на дейностите и техните взаимовръзки и зависимости
- Определяне на ресурсите и времето
- Изработване на план-графици
  - план-график за действие
  - план-график на дейностите
  - план-график на ресурсите
- Анализ на рисковете

Написване на плана за действие. Съдържа:

- резюме, линейни и мрежови графици, списък на резултатите, датите на тяхното получаване,
- обяснителна записка

Разработване на работен план на проекта

- Планирайте внимателно и напълно необходимите ви ресурси – човешки, материални и финансови. Важно е и точното време за извършване на тръжни процедури, външно възлагане на дейност, закупуване на определено оборудване и материали. Това е свързано със финансови средства и това трябва да се съобрази с плащанията по програмата или от донора.

- При планирането на необходимите ви ресурси е важно да се направи най-реалистично приблизителното пресмятане на необходимите разходи по дейностите. Планирате разходи са за през бъдеще време и заложете очакваната инфлация и увеличаващите се заплати в сектора. Никой няма да отхвърли официално обявените прогнозни стойности. Но е възможно да се наложи да ги аргументирате подробно или докажете с оферти.

Разработване на бюджет на проекта

Бюджетът представлява остойностен финансов план на ресурсите на проекта, необходими за осъществяването на дейностите. Той показва какво ще се прави, с колко пари ще се прави и кои са източниците на финансиране.

Предназначение на бюджета

- служи като инструмент за обвързване на дейностите със средства
- служи за остойностяване на ресурсите
- показва целесъобразността на разходите
- дава информация за ефективността на разходите
- дава информация за необходимите средства във всеки момент
- подпомага организацията в процеса на управление на проекта
- необходим е при кандидатстването за финансиране
- служи на донора за елемент от оценяването на проекта

Разработване на бюджет на проекта

Видове бюджети

- Бюджет по дейности
- Бюджет по видове разходи
- Бюджет по източници на финансиране
- Бюджет по етапи на финансиране
- Бюджет по време /месеци, години/
- Бюджет по териториален признак
- Бюджет по институционален признак

Формата и вида на бюджета обикновено се задават от финансиращата институция. Много често се изисква изработването на няколко вида бюджети, които носят различна информация за необходимите средства. За улеснение се използват и комбинирани бюджети.

Разработване на бюджет на проекта

Изискавания към бюджета

- да бъде съставен в евро или друга валута определена от донора
- да бъде максимално реалистичен по отношение на цените
- да бъде максимално точен при определяне на видовете разходи
- да кандидатствате точно за толкова пари, колкото ви трябва
- да убедите донора, че наистина това е така
- да изработите обосновка, показваща как сте получили посочените цифри
- обясненията към него трябва да бъдат подробни и изчерпателни

Разработване на бюджет на проекта

Изискавания към бюджета

Донорите предоставят специален формуляр и изисквания за съставяне на бюджета. В тези указания се посочва:

- видовете бюджети, които трябва да се изготвят
- вида на валутата, в която трябва да се изготви бюджетът
- размерът на средствата, за които може да се кандидатства (максимална, а понякога и минимална сума)
- максималната обща стойност на проекта
- размерът на собствено участие
- вида на собствено участие (финансов и нефинансов принос)
- други източници на финансиране
- вида на разходите
- допустими и недопустими разходи
- процентно съотношение между някои видове разходи и общата стойност на бюджета

Разработване на бюджет на проекта

Бюджет по дейности:

- трябва да следва логическата последователност на предвидените в проекта дейности
- остойностяването на всяка дейност става на основата на остойностяване на използваните ресурси
- остойностяването на ресурсите трябва да става на база на цените, валидни в момента на изготвяне на бюджета, като вземете предвид очакваната инфлация
- бюджета по дейности дава представа за разпределянето на средствата за постигане на съответен ефект
- дава представа колко струва постигането на всеки резултат на проекта
- проверява се дали планираното разпределение на средствата между отделните дейности отговаря на степента на тяхната важност

Разработване на бюджет на проекта

Бюджет по видове разходи:

- изработва се на основата на план-графика на ресурсите, като те се групират по видове (бюджетни пера)
- водещият принцип е какъв вид е разходът, а не към каква дейност се отнася
- изчисляването на стойността на всяко бюджетно перо става на базата на количеството на всеки необходим ресурс и неговата единична стойност (цена).
- определянето на цените на всеки разход става въз основа на набраната от организацията информация от оферти
- за всеки вид ресурс се определя и мерна единица
- обобщените данни по бюджетни пера се анализират и оценяват с оглед реалистичността на бюджета и възможностите за оптимизация на някои от ресурсите

Разработване на бюджет на проекта

Разходите се разделят по пера:

- Възнаграждения
- Командировъчни (пътни, дневни, хотел)
- Разходи за оборудване (обзавеждане, техника)
- Материали и консумативи
- Административни разходи
- Издания
- Семинари / Конференции
- Други разходи
- Бюджет по източници на финансиране

Разработване на бюджет на проекта

- Изградете внимателно екипа на проекта си и откъм времевата му работна заетост и съответстващо заплащане.
- Важно е да заложите заплащане, съответстващо на заплащането за подобна работа във вашия сектор и според трудовата заетост, която ще има всеки член на екипа на проекта.
- Помислете от какво оборудване и офис осигуреност ще се нуждаят екипът и експертите в проекта според планираните дейности и предстоящи проектни събития.
- Често допускана грешка е искането на закупуване на допълнително и по-модерно оборудване. Това ще бъде разрешено само при аргументирано представена необходимост от него за изпълнение на проекта.

Разработване на бюджет на проекта

- При залагане в бюджета на покупка на оборудване, трябва да имате в предвид, че не може да заложите определена марка, а само технически характеристики на оборудването.
- Важно е да включите средства за издръжка на офис и поддръжка на офис оборудване (ако е допустимо)
- Бюджета на проекта трябва да е точно съобразена с планираните дейности и не е желателно да достига до тавана на допустимото финансиране.
- Горната граница на гранта не е горна граница на бюджета на проекта – тя ограничава само финансовата подкрепа, която можете да получите.
- Шансът да получите финансиране е в реалността на бюджета.

Валоризация на резултатите

ВАЛОРИЗАЦИЯТА Е процес на разпространение и *използване* на резултатите от един проект.

- ✓ Резултатите са следствие от изпълнението на дейностите
- ✓ Съвкупността на резултатите води до постигане на целта на проекта
- ✓ Постигането на целта/целите на проекта предоставя устойчиви ползи на целевите групи
- ✓ Валоризацията на една успешна дейност дава възможност не само да се разбере за нея, но и резултатите й да се използват и другаде

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!!!

Проект „Възход“ на НСХУБ

E-mail: a4all@mail.bg

Web site: disability.bg

Проект "Възход", изпълняван от НСХУБ, управляван от ЕФХУ, финансиран от Фондация СИТИ